

MARY SHELLEY • **Frankenstein**

Frankenstein; or, The Modern Prometheus

© Önsöz: Murat Belge

İletişim Yayınları 2479 • İletişim Klasikleri 109

ISBN-13: 978-975-05-2194-2

© 2017 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2017, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYANLAR Barış Özkul, Emrah Serdan, Güneş Akkor

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ James Bertrand, “Ambroise Paré ve bir hastanın muayenesi”

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Büşra Bakan

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MARY SHELLEY

Frankenstein

ya da Modern Prometheus

Frankenstein;
or, The Modern Prometheus

ÇEVİREN *Serpil Çağlayan*

MURAT BELGE'NİN ÖNSÖZÜ VE
WALTER SCOTT'IN SONSÖZÜYLE

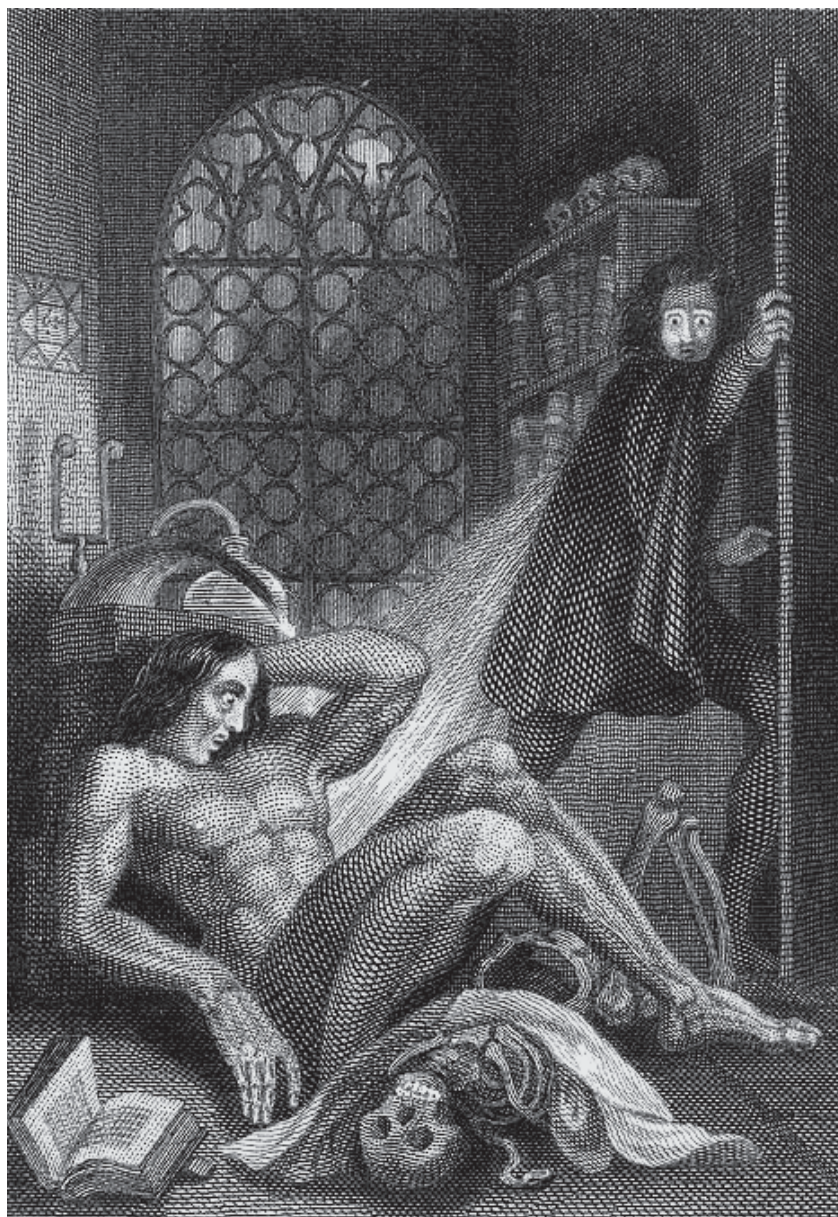
MARY WOLLSTONECRAFT GODWIN SHELLEY 30 Ağustos 1797 tarihinde Londra'da dünyaya geldi. Uzun ve zorlu bir doğumun ertesinde, yazar ve kadın hakları savunucusu annesi Mary Wollstonecraft, lohusa hummasından hayatını kaybetti. Babası *Siyasi Adalet Üzerine Bir İnceleme*'nin (1793) yazarı William Godwin idi. Mary, ailesinin entelektüel çevresinde William Hazlitt, Charles Lamb, Samuel Taylor Coleridge gibi aydınların etrafında büyüdü. On altı yaşındayken o sırada evli olan şair Percy Bysshe Shelley ile sevgili oldu; beraber Avrupa'ya kaçtılar. Shelley'nin eşi Harriet'in intiharından sonra, çift 1816 yılında evlendi. İlk kızları bir haftalıkken Venedik'te öldü. Daha sonra William adında bir oğulları olduysa da, o da 1819 yılında hayatını kaybetti. Mary Shelley, Cenevre Gölü kıyısındaki Villa Diodati'de kocası Percy, aile dostları Lord Byron ve üvey kardeşi Claire Clairmont ile tatil yaparken *Frankenstein*'i yazmaya başladı. Shelley'nin babası Godwin'e adadığı roman, Percy Shelley'nin imzasız bir önsözle 1818 yılında yayımlandı. 1818 yılında Shelley ailesi İngiltere'den ayrılarak İtalya'ya taşındı; dört yıl sonra Percy, Livorno yakınlarındaki Spezia Gölü'nde boğuldu. Percy ile çocuklarından yalnızca biri, oğlu Percy Florence, yetişkin yaşa geldi. Shelley ilerleyen yıllarda *Lodore* (1835) ve *Falkner* (1837) romanlarını kaleme aldı; diğer eserlerinin arasında 14. yüzyılda geçen bir romans olan *Valperga* (1823) ve insan medeniyetinin sonunun geldiği 21. yüzyılı anlatan *Son İnsan* (1826) bulunur. Shelley ilerleyen yaşında romancılığı bırakıp, dergilere kısa yazılar yazarak mesleğini sürdürdü; Percy'nin hayatını yazmak istediyse de bu eseri tamamlamadı. Shelley 1851 yılında henüz elli üç yaşındayken, beyin tümöründen dolayı hayata gözlerini yumdu. Babası ve annesinin yanına, Bournemouth'a gömüldü. *Frankenstein* Shelley'nin ölümünden sonra ün kazanmaya devam etti ve modern tarihin en önemli korku mitlerinden biri haline geldi.

İÇİNDEKİLER

ROMANA DAİR GÖRSELLER.....	6
KRONOLOJİ	11
ÖNSÖZ	
FRANKENSTEIN / MURAT BELGE.....	19

Frankenstein

Birinci Cilt	29
İkinci Cilt	115
Üçüncü Cilt	193
SONSÖZ	
FRANKENSTEIN ÜZERİNE / WALTER SCOTT	285

Holst, del.

W. Chevat

FRANKENSTEIN.

FRANKENSTEIN,

BY

MARY W. SHELLEY.

*The day of my departure at
length arrived.*

Page 31.

LONDON:
COLBURN AND BENTLEY,
NEW BURLINGTON STREET.

1831.

Birinci Mektup

Bayan Saville'e, İngiltere

St. Petersburg, 11 Aralık 17..

Felaketler getirmesini beklediğin bu seferin kazasız belasız başladığını haber almak seni sevindirecek. Buraya dün vardım ve ilk iş olarak, sevgili kız kardeşimin endişelerini gidermek için, iyi olduğumu ve bu yolculuğu başaracağıma olan inancımın arttığını bildirmek istedim.

Halihazırda Londra'dan epey kuzeydeyim ve St. Petersburg sokaklarında yürürken, bana zindelik veren ve içimi hazla dolduran soğuk bir kuzey rüzgârının yanaklarımda gezindiğini duyuyorum. Bu duyguyu anlayabiliyor musun? Benim varmaya çalıştığım bölgelerden esen bu yel sayesinde, o buzul ikliminin tadını şimdiden alıyorum. Bu vatakkâr rüzgâr, düşlerimi daha da coşturup canlandırıyor. Kutbun ayaz ve kasvet yuvası olduğuna bir türlü inanasım gelmiyor, orayı daima güzelliğin ve hazzın diyarı olarak hayal etmişimdir. Orada Margaret, geniş yuvarlağıyla ufkun eteği-

ne asılıp sonsuzca parıldayan güneş gözden hiç kaybolmaz. Orada –izninle kardeşim, biraz da benden önceki denizcilere dayanarak söylüyorum– kar ve ayazdan kurtulup, dingin bir denizde yol alarak, harikalarıyla ve güzelliğiyle, yaşanabilir topraklarda bugüne dek keşfedilmiş yerlerin hepsini gölgede bırakan bir diyara erişebiliriz. Keşfedilmemiş o tenha diyarlarda, oradaki gök cisimlerinin harikulade ve benzersiz devinimleri gibi emsali görülmemiş başka ürünler ve özelliklere de rastlayabiliriz. Böyle bir sonsuz ışık diyarında neler beklenmez ki! Orada, pusulanın ibresini çeken mucizevi gücü keşfedebilir, bu seyahat sayesinde gökyüzüne dair binlerce gözlem yaparak tuhaf görünen olguları tutarlılığa kavuşturabilirim. Yeryüzünde daha önce gidilmemiş bir yer görmekle coşkun merakımı doyurabilir ve benden önce tek bir insanın ayak basmadığı topraklarda yürüyebilirim. İşte bunlar, beni bu yolculuğa kıskırtıyor ve tüm tehlike ve ölüm korkularımı yenerek, tatilde arkadaşlarıyla küçük bir tekneye atlayıp doğup büyüdüğü yerdeki nehri keşfe çıkan bir çocuk gibi güle oynaya bu zorlu sefere başlamamı sağlıyor. Öte yandan, tüm bu öngörülerin yanlış olduğunu varsaysak bile, günümüzde ulaşılması aylar süren bu diyarlara kutuplar civarından bir geçit keşfederek ya da belki mıkna-tısın sırrını çözerek (ki bu ancak benimki gibi bir yolculuğa çıkararak mümkün olabilir) nesiller boyu insanlığa paha biçilmez bir iyilik bahşedeceğim kesin.

Bu düşünceler mektubuma başlarkenki gerginliğimi dindirdi ve şimdi içimde, beni mest eden, alev alev bir coşkunun sıcaklığını duyuyorum. Zira sarsılmaz bir hedef –zihnin gözünü bir noktaya odaklamak– ruhu en iyi avutan şeydir. Bu keşif yolculuğu, çocukluk yıllarımdan beri en büyük hayallerimden biriydi. Kutbu çevreleyen denizlerden Kuzey Pasifik Okyanusu'na ulaşmak ümidiyle yapılan yolculukların hikâyelerini heyecanla okurdum. Belki hatırlarsın, sev-

gili Thomas amcamızın kütüphanesi, sırf bu tip seyahatleri anlatan tarih kitaplarıyla doluydu. Eğitimim ihmal edilmiş olsa da, okumaya çok meraklıyım.

Bu kitaplar gece gündüz elimden düşmüyordu ve, çocukluğumda, babamın ölüm döşeğindeyken amcama denizlere açılmamamı vasiyet ettiğini öğrendiğimde bu yüzden çok daha ağır bir hayal kırıklığı yaşamıştım.

Coşku dolu ve içten şiirleriyle beni büyüleyip mest eden şairleri okumaya başlamamla birlikte, bu hayaller de yavaş yavaş silinmeye yüz tuttu. Ben de şair oldum ve bir yıl boyunca kendi hayali cennetimde yaşadım; Homeros'un ve Shakespeare'in kutsandığı tapınakta, benim de bir yer edinebileceğim kuruntusuna kapıldım. Bu konudaki hezimetimi ve nasıl ağır bir hayal kırıklığı yaşadığımı çok iyi biliyorsun. İşte tam da o sıralarda, kuzenimin serveti bana miras kalınca, yeniden eski hayallerime döndüm.

Bu yolculuğa başlama kararımın üzerinden altı yıl geçti. Bu büyük sefere kendimi adamaya karar verdiğim o anı şimdi bile hatırlıyorum. Önce vücudumu zorlu koşullara alıştırmakla işe başladım. Balina avcılarıyla birlikte Kuzey Denizi'nde birçok sefere katıldım. Soğuk, açlık, susuzluk ve uykusuzluğa gönüllü olarak katlandım. Genelde gün boyu gemicilerden daha çok çalışıyor, gecelerimi ise matematik, tıp teorileri ve bir deniz serüvençisinin en çok işine yarayacak fizik konularını çalışmakla geçiriyordum. Grönland'a giden bir balina avı gemisinde iki defa bilfiil gemici olarak çalıştım ve görevi almanın aklıyla tamamladım. Kaptanın bana gemide ikinci kaptanlık teklif etmesi ve hizmetlerimden duyduğu memnuniyetle işe devam etmem için içtenlikle ısrar etmesi, doğrusu gururumu okşadı.

Peki canım Margaret, büyük bir hedefi gerçekleştirmek artık benim de hakkım değil mi? Hayatımı rahat ve lüks içinde geçirebilirdim ama ben, zenginliğin baştan çıkartı-

cı ödüllerini başarı uğruna bir kenara ittim. Ah, biraz olsun teşvik edici biri, bu soruya evet derdi! Cesaretim ve kararlılığım sarsılmaz, ancak umudum zaman zaman artıp azalıyor ve sık sık moralim bozuluyor. Tüm metanetimi seferber etmem gereken uzun ve zorlu bir yolculuğa başlıyorum. Yalnızca diğerlerine moral vermekle kalmayıp, kimi zaman onlarınki düşük olduğunda da kendi moralimi yüksek tutmak zorundayım.

Rusya'da yolculuk için en elverişli zamanlar. Kızaklarıyla, karları uçarcasına aşılıyorlar. Kızağın devinimi zevkli ve bençe İngilizlerin at arabalarından çok daha eğlenceli. Kürkle sarındığında soğuk çok aşırı gelmiyor ve ben de şimdiden bu gıysiyi benimsedim, zira güverteyi arşınlamakla, kanının damarlarında donmasını engelleyecek bir egzersiz yapmadan hareketsiz oturmak çok farklı şeyler. St. Petersburg'la Arhangelsk arasındaki yolda can vermeye hiç niyetim yok.

İki üç haftaya kadar Arhangelsk'e gitmek üzere yola çıkacağım ve oradan bir gemi kiralamak niyetindeyim. Gemi sahibine depozit ödeyerek bunu kolayca yapabiliyorsun. Sonra da balina avcılığı tecrübesi olanlardan yeterli sayıda gemici bulmayı planlıyorum. Haziran'a kadar denize açılmayı düşünmüyorum. Ne zaman mı döneceğim? Ah sevgili kardeşim, bu soruya nasıl cevap verebilirim? Başarılı olursam, görüşmemiz aylar, belki de yıllar alacak. Başaramazsam, ya beni çok yakında yeniden görecek ya da bir daha hiç göremeyeceksin.

Elveda benim sevgili, kusursuz Margaret'im. Tanrı daima seninle olsun ve beni korusun ki, tüm sevgin ve iyiliklerin için sana duyduğum minneti tekrar tekrar gösterebileyim.

Seni çok seven kardeşin,
R. WALTON